

บันทึก

เรื่อง การลดค่าปรับตามสัญญาจะกระทำหรือไม่

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๑๑๙๙๑/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ แจ้งมาว่า องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเรื่องการลดค่าปรับตามสัญญา ความละเอียดแจ้งอยู่ใน หนังสือขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่ ๔๕๓๙/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๐๓ ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ว่าจ้างนายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ เป็นผู้รับจ้างลงไม้ป่าประดาง-วังเจ้า จากจังหวัดลำปาง ลงมายังจังหวัดนครสวรรค์ ตามสัญญาที่ ลป.๕๔/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๒ ต่อมาในเดือนกันยายน ศกเดียวกัน ได้เกิดพายุไต้ฝุ่นฝนตกหนัก ทำให้ไม้ถูกกระแสน้ำพัดแพแตกขาดไม้หลุดไหลลอย นายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ ได้พยายามค้นหาจนสุดความสามารถ จึงได้ไม้คืนมาบ้าง สรุปแล้วไม้คงขาดหายไป ๗๙ ท่อน คิดเป็นเนื้อไม้ ๔๔.๗๑ ม.(๓) แผนกไม้สัก สาขาลำปาง ได้สั่งปรับนายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ ตามสัญญาในอัตรา ม.(๓) และ ๖๑๔.๓๑ บาท ซึ่งเท่ากับราคาต้นทุนของไม้ชิ้นนั้นบวกกับ ๕๐% ของกำไรที่ควรได้ตามราคาซื้อขายไม้ซุงขอนแก่น ณ ไม้บางปะอินในขณะนั้น คิดเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๔๖๕.๘๐ บาท

นายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ ได้ร้องเรียนขอให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ลดหย่อนค่าปรับรายนี้ แต่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ไม่สามารถลดหย่อนให้ได้ เพราะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๔๙๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ ข้อ ๑๙ ระบุบังคับไว้ตายตัวว่า อำนาจในการสัญญาจ้างให้หมายความรวมถึงอำนาจในการต่ออายุสัญญาจ้างด้วย การงดปรับหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนั้นจะกระทำมิได้ นายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ จึงร้องเรียนไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรเพื่อพิจารณา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้รับทราบรายงานชี้แจงของ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้แล้ว เห็นว่าเป็นเหตุสุดวิสัย สมควรได้รับการผ่อนผันในเรื่องค่าปรับ แต่เนื่องจากมีระเบียบบังคับไว้ จึงให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้หารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะมีทางผ่อนผันหรือพิจารณาช่วยเหลือนายบุญธรรม อินทรสุวรรณ โณ ในทางอื่นได้หรือไม่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา ดังกล่าวแล้วขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

โดยที่สัญญา ล(ป) ที่ ๕๔/๒๕๐๒ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๒ มีลักษณะเป็น

ทั้งสัญญาจ้างทำของและสัญญารับขนของ ดังจะเห็นได้จากความในข้อ ๕ ของสัญญา^๑ กล่าวคือ งานระยะแรกที่ผู้รับจ้างต้องตัดฟันซีกลากไม้มารวมหมอนไว้ตามจุดต่างๆ อันเป็นแห่งที่รถยนต์หรือล้อจะเข้าทำการลากขนได้สะดวก จนกระทั่งลากขนไม้จากหมอนต่างๆ ดังกล่าวไปรวมหมอนไว้ ณ ริมฝั่งแม่น้ำปิง ตำบลเชียงทอง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตากนี้ มีลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำของ ส่วนงานระยะหลัง คือ ตั้งแต่ผู้รับจ้างตัดไม้ลงแม่น้ำปิงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง และผูกมัดเป็นแพล่องไปส่งให้แก่ผู้ว่าจ้าง ณ ภูมิขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นสัญญารับขนของ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ มาตรา ๖๑๖ บัญญัติว่า ผู้ขนส่งจะต้องรับผิดชอบในการที่ของอันเขาได้มอบหมายแก่ตนนั้นสูญหายหรือบุบสลายหรือส่งมอบชกซ้ำ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การสูญหายหรือบุบสลายหรือชกซ้ำนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยสำหรับกรณีนี้ปรากฏว่า นายบุญธรรม อินทสุวรรณ์ได้รวบรวมไม้เสร็จจนผูกเป็นแพเพื่อเตรียมล่องมาয়งปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ซึ่งเป็นงานระยะที่สอง อันมีลักษณะเป็นการรับขนของแล้ว จึงประสพภัยธรรมชาติที่ตนไม่อาจป้องกัน แม้จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะเช่นนั้น และเมื่อเกิดเหตุขึ้นแล้ว นายบุญธรรม อินทสุวรรณ์ ยังได้พยายามแก้ไขจนสุดความสามารถ ฉะนั้นความเสียหายนี้จึงเกิดแต่เหตุสุดวิสัย นายบุญธรรม อินทสุวรรณ์ ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญา

ในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ.๒๔๙๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๐๒ ข้อ ๑๙ ซึ่งมีความว่า อำนาจในการสัญญาจ้างให้หมายความรวมถึงอำนาจในการต่ออายุสัญญาจ้างด้วยการดัดปรับหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนั้นจะกระทำมิได้ นั้น เมื่อองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เห็นว่า ความเสียหายดังกล่าวข้างต้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยอันเป็นเหตุได้รับยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๑๖ แล้ว ก็ควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับความเห็นชอบในการที่จะไม่ปรับนายบุญธรรม อินทสุวรรณ์ เสียอีกชั้นหนึ่งด้วย

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

^๑ ข้อ ๕

ตอนที่ ๑ เมื่อผู้รับจ้างได้ตัดฟันซีกลากไม้ออกมารวมหมอนไว้ตามจุดต่างๆ อันเป็นแห่งที่รถยนต์หรือล้อจะเข้าทำการลากขนได้สะดวก ดังที่จะได้กำหนดไว้ในภายหลัง และผู้ว่าจ้างได้ทำการตรวจสอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ตอนที่ ๒ เมื่อผู้รับจ้างได้ทำการลากขนไม้ออกจากหมอนต่างๆ ดังที่ระบุไว้ในตอนที่ ๑ ออกไปรวมหมอนไว้ ณ ริมฝั่งแม่น้ำปิง ตำบลเชียงทอง อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก และผู้ว่าจ้างได้ตรวจวัดตติรารับไว้เรียบร้อยแล้ว

ตอนที่ ๓ เมื่อผู้ว่าจ้างได้รับซื้อไม้จากทางการป่าไม้แล้ว และผู้รับจ้างได้ทำการตัดไม้ลงแม่น้ำปิงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง และผูกมัดเป็นแพล่องไปส่งมอบให้แก่ผู้ว่าจ้าง ณ ภูมิของ ออป.ที่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผู้ว่าจ้างหรือผู้แทนผู้ว่าจ้างได้ตรวจสอบครบถูกต้องเป็นที่พอใจแล้ว

(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๐๔